

متن پرسش

در اسلام تأکید زیادی شده است که به فرزندان خود لقمه حلال بدهید تا دارای فرزندان صالحی شوید با توجه به اینکه پدر و مادر شخصی که افراد بدکاره‌ای باشند و حرام خوار و به فرزندان خود نیز پیشنهاد کارهای بدی بکنند دارای فرزندی با یک نوع شخصیت خواهند شد و از طرف دیگر پدر و مادر کسی که اهل ایمان، نماز باشند و همیشه به فرزند خود آموزش کارهای خوب دهند و این فرزند در شرایطی محیطی خوب بزرگ شود (هم خانواده هم جامعه) مسلماً دارای شخصیتی متفاوت با نفر قبلی که گفته شد خواهد داشت حال بدون در نظر گرفتن استثناهای قدیم مثل فرزند نوح و غیره که گفته می‌شود با اختیار خود سرباز زدند اکثریت مردم اگر در چنین شرایط متفاوتی قرار بگیرند سرنوشت متفاوتی خواهد داشت حال می‌خواهم بدانم که خداوند چگونه عدالت را در بین این افراد برقرار می‌کند؟ با تشکر

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: حضرت آیت‌الله حائری شیرازی کتاب ارزشمندی تحت عنوان «تربیت اسلامی» در همین رابطه دارند ایشان روشن می‌کنند اصل انتخاب مربوط به انسان است و ما فی‌الشرایط، علت مُعدّه هستند یعنی اگر کسی خواست خوبی‌ها را انتخاب کند، شرایط خوب، کمکش می‌کند تا بهتر انتخاب کند و برعکس، اگر کسی خواست بدی‌ها را انتخاب کند شرایط بد به او کمک می‌کند، ولی انسان‌ها بر مبنای فطرتی که دارند بدی‌ها و خوبی‌ها را تشخیص می‌دهند. بنده در تبیین آیه‌ی ۱۷۳ سوره‌ی اعراف عرایضی در این رابطه داشته‌ام، زیرا در آیه‌ی مذکور می‌فرماید کاری در نهاد انسان‌ها کرده‌ایم که کسی نگوید چون پدر و مادر من مشرک بودند من مشرک شدم. موفق باشید